

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНІ ПРЕС-РЕФЕРЕНЦІЇ»**

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Культурологія
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Кількість кредитів ЄКТС	4 (120 годин)
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3809>

Кафедра, що викладає	Філософії і педагогіки
-----------------------------	------------------------

Викладач:
Тарасова Наталія Юріївна
Кандидат філософських наук, доцент

E-mail: Tarasova.N.Yu@nmu.one

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти;

лекції та практичні заняття проводяться відповідно розкладу.

1. Анотація до курсу

«Сучасні прес-референції» - вибіркова дисципліна підготовки бакалаврів за освітньою програмою 034 «Культурологія» знайомить з жанрами й засобами створення культурологічних дописів (від інформаційного повідомлення до критичної й наукової статті), структурою сучасних ЗМІ та Інтернет-видань, етикою й законодавством у галузі ЗМІ, формує навички написання културологічних матеріалів на основі отриманих знань.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування особистого ставлення до головних проблем сучасної преси, навичок критичного мислення, вміння публіцистичного вислову власної думки в ЗМІ щодо соціальних та культурних проблем загальнолюдського масштабу й українського суспільства.

Завданням дисципліни

- розвиток практичних навичок мобільного аписання культурологічних дописів щодо різних культурних подій;
- застосування прес-референційних компетентностей роботи в команді, в досягненні загальних професіональних соціокультурних цілей колективної діяльності, участі у культурологічних проєктах.

3. Результати навчання

- Знати стан й цілей, головні жанри сучасної преси, медіа- інформаційних технологій, розуміти специфіку телевізійної публіцистики й інформаційних видів журналістики.
- Здійснювати прес-референційну оцінку сучасних проблем суспільства й загальнолюдських соціальних та культурних проблемам
- Створювати власні прес-референційні культурологічні проєкти, реалізувати в них дискурсивні й комунікативні медіа-інформаційні стратегії

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
<p>1. Сучасні прес-референції. 1.1. Актуальність проблем інформаційної прес та медіа-комунікації для сучасного світу. Поняття референції та теорії референції. Стан сучасної преси й журналістики у ХХ столітті. Зарубіжні й вітчизняні концепції гласності та свободи преси. Техніка й технологія ЗМІ. Науково-технічний прогрес та преса. Інтернет. Роль сучасних ЗМІ в рішенні суспільних проблем та прийнятті громадських рішень.</p>
<p>2. Інформація й масова інформація. Наукові концепції інформації. Інформація і знання. Інформаційний простір в добу глобалізму. Проблема мультикультуралізму й часово-просторового абстрагування інформаційної культури. Медійні ідеали, міфи, стереотипи, штампи. Масова культура. Мас-медіа як фінансово-економічний засіб та інструмент політичної боротьби. Роль ЗМІ в масовій культурі. Роль ЗМІ у формуванні свідомості й ствердженні політичних прав та свобод людини. Вплив мас-медіа на внутрішню і зовнішню політику Масова інформація. Текст в якості носія інформації та посередника між автором й аудиторією. Методи збору інформації. Джерела інформації. Спостереження, опитування, робота з документами. Типи інформації як новини в пресі. Форма подачі новин: метод маски, фічер, кліповий заголовок. Правила побудови інформації. Факт як основа інформаційних жанрів.</p>
<p>3. Газетні жанри прес-референцій. Ринкові форми друкованих та електронних ЗМІ. Ангажована й неангажована преса. Інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні жанри. Проблемна стаття в газеті. Публіцистика факту. Нотатки. Прес-реліз. Аналітична кореспонденція. Нарис. Опитування. Фейлетон. Рецензія. Реклама. Екологічний моніторинг. Підготовка статті, нарису, фейлетону. Структура коментарю. Структура друкованого й електронного газетного тексту. Полоса, колонка, заголовки, підзаголовки. Друкована й електронна газета : зміст, вихідні дані, правила розташування матеріалу. Політична журналістика – актуальна форма сучасної журналістики. Роль політичного діалогу в сучасній пресі. Прийоми маніпулювання громадською думкою в газетних та електронних виданнях.</p>
<p>4. Телевізійні жанри прес-референцій. . Роль телебачення в інформуванні, збудженні й трансляції суспільної, групової й індивідуальної думки. Теле-дискурс соціальних проблем. Телекомунікація й аналітичній комунікації. Телевізійне інтерв'ю. Інформаційний сюжет. Кореспонденція з гарячих точок планети. Аналітична телевізійна бесіда. Репортаж. Предмет репортажу. Види й типи репортажу. Тема репортажу та його герой. Підготовка до репортажу. Коментар.</p>

<p>Ток-шоу. Теленарис. Ділова гра. Телевізійна реклама. Прихована політична реклама (методи й форми). Соціальна реклама. Логічні й філософські методи в телевізійній аналітичній журналістиці. Гіпотетичність та прогностичність в соціально-політичній журналістиці. Фотожурналістика. Спортивна журналістика. Доля інформаційно-просвітницьких жанрів в сучасних ЗМІ. Маніпулятивні засоби телевізійних ЗМІ у створенні позитивних та негативних соціальних та культурних (політичних, економічних, екологічних, релігійних) образів лідерства у суспільстві. Відтворення історико-політичної атмосфери засобами фактології, інтерпретації, домислу, припущення.</p>
<p>5. Інтернет- прес-референції. Електронне видання. Використання електронних ресурсів операційної системи Windows, Microsoft Office, Microsoft Word. Популярні офісні пакети. Дайджест. Графічні моделі друкованого та електронного видання. Зміст, зовнішній вигляд, тематична модель, модель полоси. Рубрики. Професійні терміни. Дизайн. Різновиди шрифтів. Фотоматеріали й робота з ними. Комп'ютерна верстка.</p>
<p>6. Мова як головний засіб сучасних прес-референцій. Теорії мовних актів Сьорля, Остіна, теорія дискурсу Хабермаса, теорія мовних ігор Вітгенштайна. Специфіка мовних засобів сучасної преси та телебачення. Мовні правила й стиль сучасних публіцистичних текстів у електронних та друкованих виданнях. Редагування. Коректура. Оригінальність та образність подачі теми. Метафора, алегорія, іронія, сарказм, скепсис в аналітичній журналістиці. Створення політичного й культурного портрету засобами ЗМІ. Суб'єктивний фактор у мовному вислові в засобах ЗМІ. Дотекстова та текстова робота в роботі над аналітичними й інформаційними жанрами ЗМІ.</p>
<p>7. Законодавство й етика в пресі. Неписані закони в пресі. Етика журналістського «Я». Офіційні легітимні видання та нелегітимні електронні й друковані видання. Структура видання. Конституція про суспільний статус ЗМІ. Правове законодавство про пресу. Редакційно-видавнича діяльність та законодавство. Особливості журналістської праці й закони. Конституція про свободу слова в пресі. Сучасні економічні, політичні й терористичні напади на свободу преси.</p>
<p>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</p>
<p>1. Підготовка тексту газетної статті, нарису, фейлетону з актуальних культурних проблем сучасності.</p>
<p>2. Підготовка тексту телевізійного інформаційного сюжету й огляду з культурної події та інтерв'ю з видатним діячем культури Дніпра.</p>
<p>3. Підготовка тексту рекламного ролика з культурологічної референції.</p>
<p>4. Підготовка тексту телевізійного ток-шоу на культурологічну тему.</p>
<p>5. Підготовка тексту анотації кіно-презентації й презентації книжкового видання..</p>
<p>6. Підготовка тексту з рецензії на мистецьку подію (презентацію арт-виставки, музичної вистави).</p>
<p>7. Підготовка тексту електронної презентації власного культурологічного проекту.</p>

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Підсумкове оцінювання (якщо студент набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
--	--

6.3 Критерії оцінювання теоретичної частини (разом 30 балів).

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, яке містить 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів

У разі використання технології дистанційної освіти усне опитування за темами контрольної роботи може проводитись усно з використанням інструментів Office 365 та Zoom.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4 Критерії оцінювання практичної частини (разом 70 балів)

Практична робота передбачає виконання індивідуального завдання (1 завдання) та опанування тем практичних занять (6 тем). Правильна відповідь, або виконане індивідуальне завдання оцінюється максимально 10 балів за означеним вище критерієм. В індивідуальній роботі передбачено оцінювання елементів

дослідницьких підходів (аналізу, синтезу, логічної аргументації, узагальнення, реферування та анотування першоджерел тощо).

Індивідуальні завдання оцінюються експертно, спираючись на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагиату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагиат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перекладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перекладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал. У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація. Навчальний посібник. К.: Академія, 2006.
2. Дуцик Д. Політична журналістика. – К.: Вид дім «Києво-Могилянська акад.», 2005. – 138 с.
3. Шабанова Ю.О., Яременко І.А., Тарасова Н.Ю. Історія філософії: сучасні комунікативні вчення. Д.: НГУ, 2012.
4. Манякін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. Навчальний посібник, К.: Академія, 2012.
5. Мілютіна К.Л., Максимов М.В. Психологія міжкультурної комунікації. Навчальний посібник. К.: 2014.

Додаткові

1. Авраменко О.О., Яковенко Л.В., Шийка В.Я. Ділове спілкування: Навчальний посібник. / За наук. ред. О. О. Авраменко. – Івано-Франківськ, «Лілея НВ», – 2015.
2. Лалак О.А. Інтелектуальні продукти соціально-комунікаційних мереж у процесі міжкультурної інтеракції. «Молодий вчений» . № 2 (29). лютий, 2016 р.
3. Лизанчук В. Свобода слова в контексті українського державотворення // вісник Львівського університету. Серія «Журналістика». – Випуск 21. – Львів, 2001. – 571 с.
4. Соціальні комунікації: теорія і практика : наук. журн. [наук. ред. О. М. Холод]. – Т. 1. – К. : МЦД СК «Комтека», 2015.
5. Українська журналістика в контексті світової: Зб. наук. Праць. – Вип 4 / За заг ред. Проф. Шкляра В.І. – К.: Центр вільної преси, 2000. – 117 с.
9. Українське виборче законодавство і мас-медіа. – К.: Центр медіа реформ, 2002. – 71 с.
6. Шабанова Ю.О. Філософія культури. – Д.:Ліра, 2019.
7. Шабанова Ю.О., Тарасова Н.Ю., Дичковська О.Я. Історія української культури: навч. посіб. для студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. Д.: НГУ, 2012.
6. Шкляр В.І. Мас-медіа і виклики нового століття. – К.: Грамота, 2003. – 47 с.
8. Яртись А.П., Мельник В.І. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. Львів, 2005.